

Värmlands Anor

2012:2

Juni 2012

Medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening

Årgång 29

1872 utvandrade 8 personer från Östervallskog till Nya Zeeland ombord SS Hövding. Framför en minnesplats står ättlingar till dessa: tre generationer Eriksson/Erickson och Persson/Pearson, Barry, Barrys son Guy och sonson Max samt Barrys sysslingar Shirley och Helen som kom från Australien speciellt för invigningen av minnesplatsen. Se en artikel på sidan 22.

VärmlandsAnor

Författarna ansvarar för riktigheten i artiklar. Citera gärna VärmlandsAnor, men glöm inte att ange källa! Eftertryck av texter endast med författarens tillåtelse. Redaktionen förbehåller sig rätt att redigera insända bidrag.

ISSN 1400-1047

Upplaga 1500 ex, 4 ggr/år

Ansvarig utgivare

Hans Olsson, Forshaga

Redaktör

Åke Hörnqvist, Lagmansvägen 10, 663 41 Hammarö
Tel 054-52 54 43 ake.hornqvist@hammaro.st

Layout

Olle Andersson, Karlstad

Tryck

City Tryck i Karlstad AB

Föreningsfakta

Föreningen bildades 1983 och har till ändamål att stödja och stimulera intresset för släkt- och hembygdsforskning i Värmland och förena dem som delar detta intresse.

Föreningens adress

c/o Hans Olsson, Virvelgatan 77, 667 34 Forshaga

Organisationsnummer 873201-6897

Medlemsfrågor

Jens-Åke Nilsson: jenske.nilsson@telia.com

Medlemsavgift

Medlemsavgiften är 150 kr för ordinarie medlem och 50 kr för familjemedlem (2011) till svenskt postgiro **46 96 60-5**.
Medlemmar i Norge betalar 140 norska kronor + porto 50 norska kronor till norskt postgiro **7877.08.16652**

Hemsida

www.varmlandsrotter.se

Föreningens styrelse

Ordförande Hans Olsson,
Virvelgatan 77, 667 34 Forshaga. Tel. 054-87 29 93

Vice ordförande Kurt Eriksson,
Falkstigen 5, 681 32 Kristinehamn. Tel. 0550-175 29

Sekreterare Gunnar Jonsson,
Älvhagsg. 25, 661 40 Säffle. Tel. 0533-105 59

Kassör Thore Jansson,
Västra Ingersby 101, 686 94 Rottneros. Tel. 0565-602 23

Ledamöter:
Anita Dagmarsdotter,
Horsengatan 66, 654 67 Karlstad. Tel. 054-83 08 87

Anneli Johannesson,
Snoavägen 4, 663 34 Hammarö. Tel. 054-52 13 86

Ann-Greth Carlsson
Gyllenflyktsvägen, 663 33 Skoghall. Tel. 054-51 78 30

Eva Lejrin,
Orrholmsgatan 3, 652 26 Karlstad. Tel. 054-202 21 76

Lars-Åke Salling
Kroppkärrsvägen 97, 654 61 Karlstad. Tel. 054-83 57 52

INNEHÅLL

- 3 Johan från Grunnebacka och Josefina från Rotetorp**
Anders Höglund
- 6 Att ta hjälp av domböcker**
Eivor Plantin
- 8 Glöm inte faddrarna**
Lars Gunnar Sander
- 10 Gravstenar berättar**
Åke Hörnqvist
- 11 Våra dagar i mars**
- 12 Else-Magnus**
Karl Gustaf Lindgren
- 16 Ordförande har ordet**
- 17 Nya i styrelsen**
- 18 Höstens program 2012**
- 21 Nya medlemmar**
- 22 Östervallskog till Nya Zeeland t.o.r.**
Mats Löngren
- 24 Ur andra medlemsblad**
- 25 Antavla 170**
- 26 Antavla 171**

Redaktörens ruta

För många släktforskare är sommartider lika med hemvändartider.

Jag har hört flera som entusiastiskt berättat om glädjen i att hitta en husgrund där deras anfäder framlevt sina strävsamma liv och hur den fysiska kontakten med platsen har gett nya perspektiv till förståelsen av deras vardag.

Det vore väldigt trevligt om vi i dessa spalter kunde få presentera en berättelse om en sådan resa i tiden och vilka tankar den väckt.

Manusstopp för 2012:3 är 13 augusti.

Johan från Grunnebacka och Josefina från Rotetorp

Av Anders Höglund

Det ursprungliga skälet till denna berättelses tillkomst, är att ett udda sätt att fria till sin själs älskade, inte får falla i glömska. Sätten att fria har säkert bara fantasin som borte gräns. Allt ifrån knäböjande med en ring som gåva, till – ja - varför inte en skalenlig modell av socknens kyrka, om det kan bidra till att vänja mottagaren vid att bo granne med kyrkan. Det blev i alla fall knepet som Johan Larsson i Grunnebacka tog till, för att fria till Josefina Salomonsdotter från Rotetorp.

Byarna Grunnebacka och Rotetorp ligger i Rudskoga socken, i sydöstra hörnet av landskapet Värmland. Grunnebacka är socknens ”kyrkby”. Den andra, eller kanske tredje kyrkan, färdigställd och invigd år 1777, står vackert placerad på en udde vid sjön Skagerns strand. Socknens präster har inte haft sin bostad i byn på drygt 200 år. Prästgården finns i byn Sunnebol. Däremot har det sedan 1868 funnits skola i byn.

Rotetorp är en mindre by, mitt i odlingslandskapet i socknens norra del.

Grunnebacka

Året är 1862. Julstöket är i full gång hos hemmansägaren och nämndemannen Lars Johan Andersson och hans hustru Maria Lena Ersdotter, i Grunnebacka. De bor i huset mitt emot kyrkan. I huset bor också Maria Lenas mor, änkan Stina Olsdotter.

Den 16/12 föds deras första barn, som döps till **Johan** Lazarus. Tre år senare, den 19/1 1865, kommer Johans lillasyster **Johanna** Gustafva till världen.

Modellen av Rudskoga kyrka, som Johan Larsson tillverkade, och gav som gåva till sin blivande hustru Josefina Salomonsson.

Huset de bor i, uppfördes i mitten av 1850-talet. I ett sockenstämmoprotokoll från 1854 12/2, kan man läsa:

”§ 3

Hemmansegaren Lars Johan Andersson i Grunnebacka tillkännagaf att han å sin egendom derstädes ämnade uppföra en ny manbyggnad icke långt ifrån Kyrkan, och anhöll af Pastor och Sockenmännen få veta, om den byggnadsplats han utsett vore belägen nog långt från Kyrkan för att kunna utan fara och lagenligt få begagnas.

Härpå afgåvo Pastor och Sockenmännen det svar, att allenast afståndet mellan det tillämnade boningshuset och Kyrkans närmaste väggar icke blifver mindre än 100 alnar; må Lars Johan Andersson å sin egendom bygga sitt hus hvarhelst honom lämpligast synes.”

Grunnebacka räknas som 1 mantal, varav familjen äger och brukar 3/16 mantal.

Under perioden 1866 – 1870 händer något. Om Lars Johan antecknas det i husförhörboken, att han är f.d. nämndeman. Något skäl anges inte. Däremot vittnar socken- och kyrkostämmoprotokollen om att Lars Johan Andersson hade både fasta och tillfälliga uppdrag å socknens vägnar.

Några exempel på detta – han blev vice ordförande i socknens kommunalnämnd år 1863, han var under en period ledamot i brandstodskommittén, och vid kyrkogårdens utvidgning norr om kyrkan på 1870-talet var han kommitterad i den grupp som hade till uppgift att genomföra arbetet. Ofta ser man att han justerat socken- och kyrkostämmornas protokoll.

Under 1870-talet håller sig familjen med en dräng. Tre pojkar är under var sin period anställda på gården.

År 1876 dör änkan Stina Olsdotter, 84 år gammal. Då hade hon överlevt sin man med 19 år.

Åren går, och för familjen in i 1890-talet. Om Lars Johan Andersson, berättar husförhörboken att han fortfarande äger 3/16 mantal och att han är före detta nämndeman och kyrkovärd.

Så, i mitten på 1890-talet splittras familjen. Maria Lena dör 8/11 1894. Lars Johan dör 23/6 1895.

Johanna Gustafva Larsson flyttar i augusti 1895 till andra änden av bygatan i Grunnebacka. Där bor organisten och folkskolläraren Johan Elis Nylund, som Johanna Gustafva gifter sig med 9/8 1895.

Det hus de bodde i, ute vid landsvägen, ägs idag av Agne Niklasson. Kvar i huset mitt emot kyrkan, finns sonen Johan Lazarus Larsson, och en piga.

Frosterud/Rotetorp

Innan berättelsen fortsätter framåt i tiden, skall vi förflytta oss bakåt till 1868, och till Frosterud.

Salomon Salomonsson och Maria Lena Andersdotter väntar sitt andra barn. De har redan dottern Johanna Sofia, född 23/12 1864. Dotter nummer två, Josefina, föds 18/11 1868. År 1875 säljer de sin fastighet, 1/20 mantal i Frosterud, och 3/11 1875 flyttar de till Rotetorp.

Där övertar de Salomons moder Johannas föräldragård, och föräldrarna, blir så kallade fördelsägare eller undantagsägare.

Hela byn Rotetorp räknades som ½ mantal. Gården som familjen Salomonsson äger och brukar, är 3/16 mantal. Salomons föräldrar och syskon finns på gården, och bidrar säkert till familjens försörjning.

Barn nummer tre, Johan Emil Salomonsson, föds i Rotetorp 25/2 1881. Fördelsägare Salomon Larsson dör 8/7 1887. Hans änka Johanna Larsdotter, dör 26/5 1891.

Johan Larssons gåva

Den 19/1 1896 är det lysning till äktenskap mellan Josefina Salomonsdotter från Rotetorp, och Johan Lazarus Larsson från Grunnebacka. Josefina flyttar till Grunnebacka efter vigseln år 1896. Innan historien

fortsätter framåt i tid, ska vi ta ett kort steg tillbaka.

Det finns ett alldeles särskilt skäl till att berätta den här historien om Johan och Josefina.

Johan var lite fundersam över hur hans kommande hustru skulle klara av att bo så nära kyrkan. Hur skulle han göra för att vänja henne vid tanken att flytta dit? Han fann på råd, och byggde en skalenlig modell av kyrkan. Den satte han på något som kan liknas med en pigittare utan spegel.

I lådan lade han en bibel. I bibeln hade han lagt ett eklöv som var perforerat så att man kunde läsa namnet Josefina. Kyrkorummet lyste han upp med ett stearinljus. När allt detta var klart, smög Johan iväg till Rotetorp, och ställde modellen på trappan till familjen Salomonssons hus.

Josefina accepterade både gåvan, frieriet och tanken på att bo bredvid kyrkan. Idag finns modellen av kyrkan hos Josefinas barnbarn Ingegärd Andersson i Ransäter. De fick tre barn, Henning, född 1896, Hanna, född 1898 och Gottfrid, född 1900, alla födda i Grunnebacka.

Johan Larsson var en uppfinningsrik person. Det mest synliga exemplet på detta, är systemet med hissar och traverser som han installerade i gårdens uthus.

Som den teknikintresserade person Johan var, kom han att dela socknens första telefon med prästen på Sunnebol, och handlaren i Grunnebacka.

Det innebar att barnen då och då fick

”gå med telefonbud” till familjer utan telefon. Beroende på om det ringde en, två eller tre signaler, visste man vem som skulle svara.

Det sägs att besökare ibland undrade varför familjen Larsson hade telefon då de inte svarade när det ringde.

Barnen i Grunnebacka

Äldste sonen, **Henning**, var den som skulle kosta på.

För att han tidigt skulle få nära till studier, flyttade han redan som barn till sin barnlösa faster Johanna och hennes man, folkskolläraren Elis Nylund. Han blev så småningom ingenjör, och hade bland annat arbete vid pappersbruk i Norrland.

Han gifte sig 10/10 1931 med **Ester** Elisabet Örtqvist, född 29/4 1894 i Sundsvall, död 18/12 1972 i Stockholm. De fick två söner.

Johans och Josefinas yngste son, **Gottfrid**, blev den som tog över gården efter föräldrarnas bortgång. Han gifte sig 27/7 1946 med Anna **Maria** Nilsson, född 4/2 1913 i Östra Broby i Skåne. Hon lever fortfarande, i mars 2012, 99 år gammal. Paret fick inga barn.

Johans och Josefinas dotter, **Hanna**, gifte sig 11/12 1927 med **Axel** Salomon Andersson Åleby, född 17/10 1885 i Nysund, Örebro län. Död 4/3 1959 i Åleby, Sunne, Värmlands län.

Utsnitt ur en tavla, föreställande släktgården i Grunnebacka, och Rudskoga kyrka. Bostaden byggdes ut, och fick detta utseende i början av 1900-talet.

Axel var änkeman, och hade med sig fyra barn från ett tidigare äktenskap. Hanna och Axel fick två gemensamma barn.

Fosterbarnet **Hjördis** Karlsson, född 19/9 1913, kom som sommarbarn till Grunnebacka när hon var tre och ett halvt år. När hösten kom, ville hon inte tillbaka till Karlstad. Därför fick hon stanna.

Hon stannade till år 1945, och mot slutet vårdade hon sina åldrande fosterföräldrar till dess de gick bort.

Släktgården i Grunnebacka

Fastigheten i Grunnebacka har gått i släkten på följande sätt:

Fetstil anger släktrelaterade personer.

1. **Måns Folkesson**
2. **Olof Månsson, född 1699**
Brita, född 1686
3. **Måns Olofsson, född 1726**
Kerstin Gustafsdotter, född 1730
4. **Olof Magnusson (Månsson), född 2/10 1756, död 3/5 1823**
Lisa Larsson, född 1761
Erik Ersson, född 21/3 1776
5. **Christina Olsdotter, född 17/7 1792**

Lars Johan Andersson, född 5/10 1824

6. **Maria Lena Ersdotter, född 30/9 1824**

7. **Johan Lazarus Larsson, 16/12 1862**
Josefina Salomonsdotter, född 18/11 1868

8. **Gottfrid Larsson, född 16/1 1900**
Maria Larsson, född 4/2 1913

År 2003 sålde änkan **Maria Larsson** fastigheten till Bertil och Ingrid Abrahamsson.

Fotografering i trädgården i Grunnebacka. Sittande, andra från vänster Emma Andersson, fjärde från vänster Hilda Filmersson, sjätte från vänster, frun i huset, Josefina Larsson (född Salomonsdotter), sjunde från vänster, Johanna Nylund (född Larsson, syster till Johan Larsson i bakre raden). Stående, första från vänster, Hanna Larsson (dotter i huset), andra från vänster, Gustaf Andersson (hustrun Emma sitter framför), fjärde från vänster, Carl Filmersson (hustrun Hilda sitter framför), Sjätte från vänster, Johan Larsson (ägare till fastigheten, hustrun Josefina sitter framför). Alla namngivna bodde i Grunnebacka. Kortet troligen taget på 1920-talet.

Att ta hjälp av domböcker

Av Eivor Plantin

För flera år sedan fick jag ta del av den släktforskning som redan var gjord om min pappas släktträd.

Min pappa är född i Årjäng och hans anor har levt i olika socknar i Nordmarks härad under flera hundra år tillbaka i tiden. Det saknades en del data och några källor fanns inte antecknade i den släkttavla som jag fick i min hand. Jag blev nyfiken och började leta i kyrkböckerna efter de familjer jag hade fått uppgifter om.

Det var inte så svårt att leta rätt på dem då jag redan hade namnen på anorna. Men det visade sig att det blev svårare när jag kom längre tillbaka i tiden. Det fanns helt enkelt inga kyrkböcker att leta i och hur hade då den forskare som gjort släkttavlan fått fram dessa namn. Jag kunde inte längre fråga min faster och farbror, som jag hade fått utredningen av.

Det är väl ofta så, att de som har kunskap om släkten inte längre finns i livet när frågorna kommer. Vi får aldrig svar på de frågor som väckts under tiden som vi släktforskar.

Jag har fått veta av andra släktforskare att man kan använda andra källor än kyrkböcker för att få kunskap om sina anor t.ex. mantalslängder och jordböcker.

I bouppteckningarna kan jag få veta vilka barn som är i livet då en förälder har avlidit. Men jag kan även ta hjälp av domböckerna.

Har jag bönder bland mina anor kan jag kanske se när de säljer eller köper delar av hemman och får fasta (lagfart) på sin jordlott eller om jorden går över till en annan ägare. I domboken kan det också framgå om det förekommit tvister kring gränsdragningar mellan hemman. Det kan vara många personer som är inblandade i marktvister. Kvinnor kunde ärva och äga mark. Jordägare

kan lösa in arvejord från syskon och jag kan få namn på delar av familjer och till och med flera generationer. Särskilt om det uppstår arvstvister mellan syskon. Ofta gifte makar om sig om den ena maken dog. Det var väl en förutsättning för att klara en gård att det fanns både en man och en kvinna på gårdarna för alla sysslor. Då kan det också finnas barn i familjen från olika giften.

Vid nästan varje ting under senare delen av 1600-talet och första delen av 1700-talet så anklagades personer för mökränkning eller lägersmål som det kom att kallas. Ofta unga människor som hade sexuellt umgänge före äktenskapet. Om ena parten var

tamenten upprättas och offentliggörs också vid tingen.

Jag har fått släktskap bekräftade mellan anor genom uppgifter i domböckerna. Det var ju mitt främsta skäl till att forska i domböcker. Tidigare hade jag tittat i bouppteckningar men de finns inte bevarade tidigare än 1734.

Den äldsta anan som jag har funnit i Nordmarks häradsrätts domstolsprotokoll är Jöran Sandersson. Han framträder som tullnär ungefär 1654 i rätten med anledning av att han vill köpa gården Strand i Silbodals socken.

Det är ett ärende som drar ut på tiden för de bönder som har bott där

Långelanda tingshus, norr om Årjäng, är Sveriges äldsta bevarade tingshus. Byggt 1802 och var i bruk till 1936. Här dömdes bl a kyrkoherden i Silbodal.

gift och hade umgänge med en ogift, kallades det för enkelt hor. Var båda gifta men hade umgänge med någon annan än sin äkta maka eller make så kallades det för dubbelt hor.

Sen kan rena våldshandlingar och stöld förekomma i domboksprotokollet. Protokollen tar upp vad som har hänt och jag får hela händelseförloppet och namn på alla inblandade. Tes-

tidigare och har skulder till den som har rätt att beskatta gården. Strand var en av de gårdar som blev hårt härjad vid Hannibalfejden 1645. Det var många gårdar som härjades i Silbodal och i alla de andra socknarna i Nordmarks härad.

Bror Wideland har forskat under 1960-talet i domböcker och i handlingar på krigsarkivet och skrivit

rapporter om de krigshandlingar (Dansk-Norska krigshärjningar i Nordmarks härad), som har förekommit i regionen.

Nordmarks härad har enligt Wideland drabbats av tre krig, ett 1563-1570, ett annat 1643-1645 (Hannibalfejden) och det som varade mellan 1675-1679 (Gyldenlöwefejden). Det krig som förekom på 1500-talet hade till följd att många gårdar i häradet inte gick att beskatta på omkring åtta år. Likadant skedde även vid de senare fejdena.

De drabbade bönderna klagade i rätten och talade om allt vad de hade mist. Det var tydligen viktigt att få rättens godkännande av förlusterna för att få lindring av skatt. I domstolsprotokollen finns därför redogörelser om vad bönderna har förlorat. En del personer blir också anklagade för att ha gått normännens ärenden.

Nämndemannabänken i Långelanda tingshus.

En präst fick bl.a. rentvå sig från ett sådant rykte.

Min ana Jöran Sandersson fick så småningom fasta på Strand. Jag har fått uppgifter om att hans far skulle heta Sander Valentinsson. Det har jag inte lyckats få bekräftat. Det finns en befallningsman med det namnet vid Jösse och Karlstads häradsrätter fram till ca. 1640. Men jag ser ingen

koppling mellan honom och Jöran Sandersson. Vid en tvist med broderns familj får jag veta hans brors namn, svägerskans namn och brorsonens namn. Brodern hade dött och Jöran hade hjälpt familjen att betala de skulder som brodern haft och då fått sälja av en del mark. Broderns efterlevande tyckte inte att han hade handlat rätt. Rätten ansåg att ärendet borde behandlas vid Åmåls häradsrätt och hänvisade det dit.

Jöran Sandersson avancerar inom tul-len och blir tullinspektör. För vitsord om en persons duglighet begär den som söker en statlig tjänst en attest av rätten. Hur detta gick till är jag inte riktigt klar över men det förefaller som om allmogen vid tinget fick yttra sig om det fanns något att anmärka mot den som begärt en attest.

Fick personen en attest av rätten så meddelades det att personen fått fullmakt till den sökta tjänsten t.ex. till en kronolänsmanstjänst eller en befallningsmanstjänst.

Jöran Sanderssons son Christopher fick en kronolänsmanstjänst i Nordmarks härad efter det att han fått en attest av rätten.

Släktskapet fick jag bekräftat då Jöran fick hemmanet Sandviken i

Trankil av Brita Larsdotter. Hon kunde själv inte sköta gården på grund av att hon var ofärdig. Det hon begärde var att bli försörjd tills döddagar och att hon skulle få en hederlig begravning när det var så dags.

Jöran ordnade det så att sonen och hans hustru Anna Persdotter fick ta hand om Britta på Sandviken medan Jöran bodde kvar på Strand i Silbodal.

Både far och son drabbades hårt av Gyldenlöwefejden 1675-1676. De beklagade sig för rätten och berättade om sina förluster av både hus, djur och lösöre. Vid den här tiden bodde inte Christoffer kvar i Sandviken utan han hade köpt en del av Huken i Silbodal av sin far. Brita hade troligen dött. Den som nu bodde i Sandviken var Sander Jöransson, som visar sig också vara en son till Jöran.

Anders Jöransson, ytterligare en son till Jöran får en kronolänsmanstjänst i häradet och det är nu två syskon som tjänstgör i Nordmarks häradsrätt. Länsmännen anmäler brott vid rätten och rätten beordrar länsmännen att utföra olika uppdrag tillsammans med några nämndemän som att syna gårdar eller kontrollera gränsdragningar mellan olika hemman. De har allehanda arbetsuppgifter mellan tingen som de sen ska redogöra för vid nästkommande ting.

Jag har fått många uppgifter om mina anor i domböckerna och de figurerar nästan vid varje ting. Domböckerna har för mig blivit en viktig källa att hämta information ur för min släktforskning. Många släktforskare måste ha glädje av att läsa i dessa böcker för det nämns så många namn och i vissa ärenden nämns hela familjer och även flera generationer. Jag har ännu inte tömt domböckerna på all den information som finns om mina anor.

Glöm inte faddrarna !

Av Lars Gunnar Sander

Runt om i landet sitter i dag flitiga släktforskare och gör register och databaser över födde, vigde och döde i sina respektive favoritsocknar. Då det gäller födde så registreras barnet och föräldrarna samt dag och hemort.

Mig veterligt har inga register givits ut där faddrarna tagits med. Och det är synd, för om det visar sig svårt att spåra upp föräldrarnas härkomst, kan det löna sig att forska vidare om dem som var närvarande vid dopet, för att på så sätt möjligen finna far- och morföräldrarna till barnet.

Föräldrarna var förr i världen vanligtvis inte med under själva dopakten. Dopet skulle ske senast 8 dagar efter förlossningen och det var ju så tidigt att modern inte hunnit bli kyrktagen. Och för övrigt var hon väl då sällan knappast kurant nog för en kyrkfärd.

På något sätt ansågs det inte heller riktigt passande att fadern var närvarande. Faddrarna spelade sålunda en betydligt viktigare roll i sammanhanget än vad man vid första påseendet skulle kunna tro.

Deras namn skulle också noteras i dopboken enligt 1686 års kyrkolag, något som nutida släktforskare skall vara tacksamma för. Uppräknningen av faddrarna föregås vanligtvis av rubriken *Test* som är en förkortning av *Testes* vilket betyder *dopvittnen*.

Meningen var att faddrarna genom noteringen i dopboken skulle bli förpliktade att ta hand om barnet om något skulle hända föräldrarna. Hur detta egentligen fungerade i praktiken är väl ovisst. Längre tillbaka i tiden åtog sig faddern att även svara för barnets kristna fostran.

När fadderfunktionen infördes på 300-talet var en viktig orsak att kristna martyrs barn behövde tas om hand.

Faddrarna representerade faderns och moderns sida. Ofta var de nära släktingar till familjen. Nästan regelmässigt fanns bland faddrarna något eller några syskon eller annan nära anhörig till endera eller bägge föräldrarna. I synnerhet till sina äldsta barn sökte föräldrarna merendels få faddrar inom släkten.

I Skåne och på en del andra orter får man veta vem av faddrarna som bar barnet till dopet, det vill säga gudmodern. Om barnets föräldrar hade sina mödrar i livet, så bars det första barnet, om det var en gosse, av mannens moder, om det var en flicka av hustruns moder.

Eljest var det ovanligt med äldre personer som faddrar. Var både far- och mormoder döda eller bosatta så långt bort att de inte kunde vara med vid dopet, övertogs ofta deras roll av närmaste kvinnliga fäderne- eller modernefrände.

Om man finner faddrar från en annan ort än barnets födelseort, och om dessa faddrar har samma släktnamn eller patronymikon som någon av föräldrarna, så kan man vara så gott som säker på, att det är någon av deras syskon.

Har de inte samma tillnamn så kan de ändå vara svågrar eller svägerskor till föräldrarna. Som inledningsvis nämnts så är det här synnerligen intressant information i de fall föräldrarnas härkomst är okänd. För att vara riktigt säker på släktskapet, bör man undersöka om inte faddrarna från annan ort i sin tur hade de aktuella föräldrarna som faddrar till sina barn.

Ofta finner man att familjens grannar ställde upp som faddrar. Det var inte heller ovanligt att den adlige godsägaren och hans fru figurerade som faddrar när barnen till underlydande landbönder och torpare

döptes.

Vid sådana tillfällen kunde också besökande högreståndspersoner sälla sig till skaran av faddrar och sprida glans över dopet. Ja, vid genomgång av en födelsebok från 1700-talet, fann jag till min överraskning kungen och ett antal hovfunktionärer som faddrar till en enkel bondes lilla barn.

Någonstans har jag läst om dop av utomäktenskapliga barn. Om det då bland faddrarna dyker upp någon udda mansperson som inte riktigt passar in i sammanhanget, så kan det vara fråga om barnafadern. Hur pass säkert ett sådant antagande är får väl bedömas från fall till fall.

Inom de högre samhällsklasserna valdes ofta faddrar bosatta på helt andra orter. De kunde då representeras vid dopet av ställföreträdare.

Spektakulära faddrar

Här är ett dop som förrättades den 14 juli 1750 på Tynnelsö slott, beläget på en ö i Mälaren och som står att läsa om i Överselö födelsebok (C2, sid 64).

Det är den lilla Ulrica Christina Sophia Taube som döps. Hon är dotter till riddaren, kommandören och greven Evert Fredrik Taube (1718-1758) och dennes hustru Christina Helena Löwen (1724-1764). Av allt att döma förvaldade Evert Fredrik slottet åt sina två minderåriga systersöner grevarna von Hessenstein, Fredrik Wilhelm (1735-1808) och Karl Edvard (1737-1769).

Dessa gossar var inte vilka som helst ty de var utomäktenskapliga söner till kung Fredrik I av Sverige och hans älskarinna Hedvig Ulrica Taube som dött i barnsäng redan 1744 endast 30 år gammal. Kungen hade nyligen köpt Tynnelsö slott av den polska

Från Arkiv Digital. För att få plats med alla faddrar och deras titlar var prästen tvungen att använda hela sidan. Bilden visar översta delen av födelsebokens vänstra sida.

Gravstenar berättar

Av Åke Hörnqvist

En vacker vårdag i början av maj hade jag stämt möte med Lennart Jonsson på kyrkogården i Forshaga.

Lennart är en av de som åtagit sig att dokumentera våra gravstenar. I Forshaga finns det ca 2000 gravar med stenar. Han började med detta i slutet av mars och har till dags dato blivit färdig med 1/6-del av stenarna.

Hälften av stenarna är fotograferade och målet är att ha alla på bild för midsommar. Gravstenar tas bort när gravrätten upphört, därför kan fotograferandet inte vänta. Själva registreringen kan vänta till senare.

Efter att ha avhandlat en del teknikaliteter i arbetet, strövade vi runt på den välhållna och vackert belägna kyrkogården.

Lennart berättade att han under arbetet många gånger blivit stående och reflekterat över de människoöden, som fick sin sista viloplats här. Ibland kan uppgifterna på stenen också ge en blyxtbelysning av den tragik som bortgången måste ha förorsakat.

Det som framför allt gjorde att Lennart nappade på förbundets inbjudan, är hans stora intresse för lokalhistoria. Åtagandet ger också en bra blandning av ute- och innearbete. Och sist men inte minst har kyrkogårdsförvaltningens positiva inställning varit till stor hjälp i arbetet.

Alldeles i början av vårt kringströvande bland gravarna lade jag märke till en stor och imponerande gravvård.

Ett litet men säregnet gravkors över Gustava Pettersson, mest känd under namnet "Kokla", 1855-1938.

Lennart berättade att detta är en av de första gravarna på denna kyrkogård.

Den är rest av vännerna till den mycket populäre "Forshagadoktorn", med. dr. Emil Thorelius, 1859-1921. I en minnesskrift, utgiven 1926 i samband med resandet av vården, framträder en människa med en stark känsla för rätt och fel, sant och falskt.

Gravvård rest av vännerna till den mycket populäre "Forshagadoktorn", med. dr. Emil Thorelius, 1859-1921

Han var samtida med F.A. Boltzius och uppväxt i Grava. Trots att han själv var en varmt religiös person, var han en stark kritiker av Boltzius undergörande metoder att "bota" sjuka.

Men han gav honom samtidigt rätt i att läkandet även hade en psykisk dimension. Som jag förstår det måste Thorelius ha varit en av de tidigaste läkarna att arbeta enligt konceptet att "se hela människan". Han var också en tidig representant ur överklassen att ta en tydlig ställning för den fram-

växande arbetarklassens politiska ambitioner.

Som kontrast till denna imposanta sten, visade Lennart på ett litet men säregnet gravkors. Även detta över en mycket omtalad Forshagabo – Gustava Pettersson, mest känd under namnet "Kokla", 1855-1938.

En udda person med dragning åt det bisarra. För vilken vettig person går i 60-årsåldern omkring och drar på en barnvagn eller kan höra sitt, sedan 40 år, döda barn sitta i en vrå i det lilla torpet och gråta.

"Kokla" var född i Karlshamn där fadern var kopparslagarmästare. Efter ett kringflackande liv hamnade hon i Forshaga 1915. Där levde hon som fattig understödstagare men ville ändå markera att hon minsann hade sett bättre dagar.

Hon talade ett vårdat språk och vill helst bli tilltalad som fröken Pettersson. Och hon var märkligt kunnig inom botanikens område och då särskilt medicinalväxterna, vilket renderade henne ett rykte som trollkunnig.

Vi gick sedan förbi några familjegravar med uppgift enbart om familjenamnet. "Här får man lägga ner en hel del arbete för att få fram namn och datum på alla som ligger där", säger Lennart. "Jag har stött på sådana med upp till tolv personer och när man lyckats hitta alla uppgifter om dessa, känns det som en bonus i det här arbetet".

GUSTAVA ELISABET PETTERSSON
"KOKLA"

Våra dagar i mars

Släktforskningens dag

har nu blivit ett etablerat arrangemang i mitten av månaden. Årets upplaga besöktes av ca 170 personer. Siffran avser antalet besökare på Arkivcentrum i Karlstad. Våra lokalgrupper hade också öppet hus på biblioteken

på respektive ort. Därifrån har jag dock inga besökssiffror men däremot har jag hört samstämmiga uppgifter om att det stundtals uppstod köbildningar framför skärmarna.

Del av forskarsalen sedd från läktaren

Utöver de lokala arkivinstitutionerna var även Medborgarskolan representerad med en monter. Här presenterar Eva Olsson deras släktforskarkurser.

Karlstads kommuns f.d. lantmäterichef Morgan Nyberg hade två mycket välbesökta föreläsningar om Historiska kartor.

Ordförande avtackar avgående styrelsemedlemmar: fr.v Jens-Åke Nilsson, Majlis Andersson, Gunnar Allenmark och Margareta Eder

Årsmötet

i slutet av månaden är också en stående punkt i almanackan. Tack vare föreningens goda utveckling och dito ekonomi kunde mötets ordförande, Bengt Nordstrand, hålla ett högt tempo genom hela föredragningslistan. Sedan vidtog kaffe med smörgårdstårta och allmänt "gaggande". Att döma av sorlet i salen var detta ett mycket uppskattat inslag bland de 40-talet, som deltog.

Bilderna på denna sida och den föregående (gravstenarna) är tagna av Hans Löfgren.

Åke Hörnqvist

Den nya styrelsen inträngda i ett hörn

Uppmärksamma årsmötesdeltagare

Eftersnack

ELSE MAGNUS

Av Karl Gustaf Lindgren

Under de första decennierna av 1900-talet fanns det många, som kunde kallas för stigarnas och vägar-
nas ryktbarheter.

Många av dessa var personer, som drog fram genom byarna, var försäljare av olika saker och ting. Ofta var det ståltrådsarbeten, men även näver- och vidjearbeten.

En del, som själva ansåg sig vara någon form av aristokrater inom gebitet, hade skaffat unicaväskor och sålde textilier och korta varor. En kategori vandringsmän ägnade sig helt och hållet åt att vandra mellan stugor och byar i skogsbygden, mest för att livnära sig på tiggeri men också för att utföra enstaka dagsverken på gårdarna.

En vandringsman

Till den kategorien hörde "Else-Magnus". Han var en vandrare av stora mått.

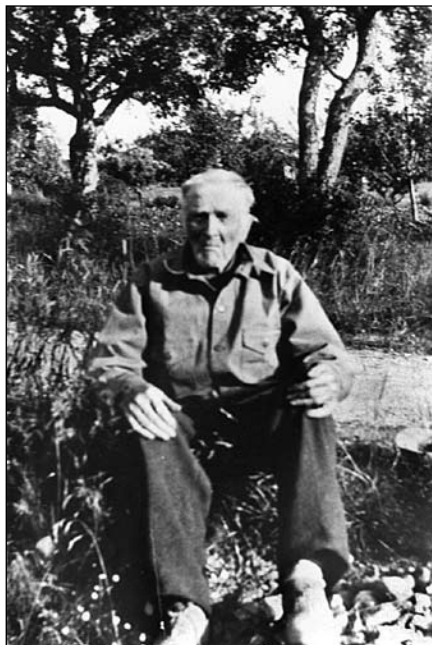
Han hade främst sitt vandringsområde lokaliserat till skogsbygderna i Älgå, Järnskog och Karlanda. Eftersom Else-Magnus regelbundet besökte Gränsjösastrane under åtminstone två decennier och dessutom för att han hade släkt i torpet Koja på Älgå finnskog, tycker jag att det på något sätt är naturligt att i denna skrift redogöra för hans nomadiserande liv.

Han besökte ofta torpet Koja främst beroende på att Kristina, som bodde där, var hans halv-systerdotter.

Utgångspunkten för hans vandringar var annars Lysås i Karlanda, där han bott på minst fyra ställen. Mera om detta senare.

Magnus vandringar karakteriserades främst av en mycket stor regelbundenhet. Han anlände till de olika stugorna längs sin vandringsstråt nästan med en klockas säkerhet. Men han var inte en tiggare i egentlig mening.

Han behövde inte tigga, utan han

Else-Magnus. Troligen fotograferad i samband med hans 75-årsdag 1924

fick ändå både mat och husrum dit han kom. Alla tyckte om Magnus och därför kunde han relativt lätt livnära sig på sina besök i gårdarna. Magnus var dock inte helt främmande för att göra något dagsverke då och då på de gårdar och torp han besökte.

Men det fick aldrig bli några längre uppehåll för detta skulle då störa hans utpräglade vandringsrytm.

Magnus var, vad man skulle kunna säga en kameleont, eller snarare med modernt språkbruk en opportunist, dvs han "vände kappan efter vinden".

Besökte Magnus en gård eller torp där han visste att det fanns troende människor, bad han för dem och han höll långa tal till Gud och Herrens ära. Kom han däremot till hem, där han visste att det fanns brända och destillerade drycker, blev hans ordval ett helt annat. Han var då mån om att uttrycka sig på ett sådant sätt att det var mer eller mindre livsviktigt för honom att få en eller flera supar. Värk,

bröstont och förkylning var stående krämpor i hans sakframställning för några supar.

Och bjuden blev han rätt ofta. Det var många som var rätt frikostiga att spendera supar på honom.

Magnus, som besökt många torp och byar i sitt vandringsområde, var väl informerad om vad som hänt inom sin besökssfär. Detta var något som många människor var intresserade av. Ju fler supar Magnus fick desto fler informationer strömmade ut ur hans ganska väloljade strupe.

Genom sin regelbundna vandringar var han väl underrättad om människors liv och död inom området. När någon person, som han kände hade avlidit, såg han till att han kom till dennes begravning.

Han visste då att det vankades både mat och dryck vid dessa tillfällen.

Han var en passionerad begravningsbesökare, som gärna höll långa och innehållsrika tal på graven. Talen var kanske inte alltid helt passande och därför var inte alla så glada när Magnus stegade fram för att hålla tal till den döde. Han brukade alltid avsluta med att bedja till Herren, om att han skulle beskydda alla "Kalänningar från ell och brann och tjyv och fantehann" d v s att beskydda alla Karlandabor från eld och brand och tjuv- och tättarhand.

Vem var då "Else-Magnus"?

Ja, hans kyrkobokförda namn var Magnus Olsson född i Frykeruds socken 1849-11-30. Hans mor var Maria Olsdotter född 1812 i Vännacka, Karlanda socken. Vem som var Magnus fader är okänt. Maria hade dock till prästen uppgivit att hennes avlidne make Erik Olsson-Frid, skulle ha varit fader till Magnus.

Prästen har i husförhörlängden noterat att detta är osant, eftersom maken dog 1843 och Magnus föd-

des 1849. Maria var som sagt född i Vännacka 1812 och föräldrar var Olof Ersson och Maria Andersdotter. Båda från Karlanda socken.

Maria gifte sig i december 1836 med Fältjägaren Erik Olsson-Frid, född i Mörtlös, Karlanda socken 1805-03-24. Han var son till Olof Tholsson och hans hustru Karin Ersdotter båda från Vännacka, Karlanda socken.

I äktenskapet föddes barnen:

Marta Ersdotter 1836-11-03

Karin Ersdotter 1841-02-03

Erik Olsson-Frids liv blev förhållandevis kort. Enligt Karlandas dödbok hittades han död i skogen nyårsdagen 1843. 37 år och 9 månader gammal. Dödsorsaken var inte angiven. Före äktenskapet hade Maria fött en dotter Kajsa 1832-06-09. Födseln skedde i Gunnarskog och fadern angavs vara en dräng vid namn Jon.

Efter maken Eriks död födde Maria ytterligare två oäkta barn nämligen Stina 1844-09-15 i Carlanda socken och Magnus 1849-11-30 i Frykeruds socken.

Efter makens död 1843 bodde Maria kvar i Vännacka en tid. I början av 1850 flyttade Maria till Lysås och troligtvis till torpet Solirönningen. Här bodde hon tillsammans med sin son Magnus ett antal år. Omkring år 1865 brann dock stugan ner och Maria och Magnus fick då löfte av en jordägare i Lysås att bygga en jordkoja på Galteryggen, som ligger efter stigen mellan Krusenholm och Lysås. Kojan fick namnet Else-Kojan. Hur länge de bodde där är inte känt men troligtvis fram till att Magnus emigrerade till Norge 1878.

Magnus arbetade i sin ungdom som dräng på ett antal platser i Lysås. Han tyckte troligen att Lysås blev för trångt, så han drog iväg till Kristiania 1878-08-24. Han arbetade där som hästkörare och sysslade med varutransporter i staden.

Han kom tillbaka till Lysås 1883, och bodde förmodligen hos sin mam-

ma, som då ännu var i livet, och som då förmodligen bodde på Korsmon.

År 1887 den 29 januari ingick Magnus giftermål med Martha Evensdotter född 1845-01-08 i Lysås i Karlanda. Martha, som kallades för "Kutte Martha" var dotter till Even Olofsson från Lysås Karlanda och hans hustru Britta Andersdotter från Brunskog. Magnus och Martha var ungdomskamrater i Lysås.

Enligt husförhörlängden var deras föräldrar d v s Maria Olofsdotter och Even Olofsson inhyses i Lysås, vilket betydde att de sannolikt bodde mycket nära varandra. Det var kanske så att en viss kärlek uppstått mellan Magnus och Martha under denna tid, och som sedan blommade ut ett par tiotal år senare. Vid tiden för giftermålet var Martha bosatt i Mörtlös tillsammans med sin mamma Britta.

Britta flyttade till Mörtlös efter det att hennes make Even dog. Innan Martha kom till Mörtlös hade hon hunnit med att föda två oäkta söner Emanuel Olsson född 1866-03-21 i Steneby, Elfsborgs län och Georg Hjalmar född 1879-04-25 i Fröskog, Elfsborgs län

Efter giftermålet flyttade Magnus och Martha till Jonserud i Lysås, där de bodde tillsammans till omkring 1915. Marthas barn Georg och Hjalmar flyttade aldrig med till Lysås. Var de tog vägen har inte gått att utröna.

Omkring 1915 utvandrade Magnus och Martha till Norge, troligtvis till Oslo. Trots ett ihärdigt sökande i Karlandas församlingsböcker, har det inte varit möjligt att säkert fastställa tidpunkten för avflyttningen till Norge. Vad som däremot är säkert är att Magnus återkom till torpet Knarten i Lysås den 2 januari 1920.

Enligt kyrkoboken flyttade Magnus ganska snabbt därefter till torpet Korsmon, där han i huvudsak hade sin fasta bosättning fram till 1930. Under denna period var Magnus mycket vandringsbenägen och bodde än här och än där i sina vandringsbygder. Kortare tider, vet vi att Magnus

bodde på torpet Veckerud, vid S:a Yxesjön.

Martha följde inte med Magnus, när han vände tillbaka till Lysås 1920. Orsaken till detta är inte känt, ej heller vad paret varit sysselsatta med under Norgesejouren. Martha återvände till Lysås den 15 mars 1927. Så vitt det är känt bosatte hon sig aldrig där, utan gav sig iväg till Nordstugan i Bjärn, där hon sannolikt bodde kvar till sin död den 24 oktober 1930.

Under den tid som Magnus levde ensam i Lysås, sökte han en ny kvinna via en annons i en tidning. Han fick hjälp av några ynglingar i trakten att författa ett svar på annonsen.

Svaret blev troligtvis författat i en mycket positiv anda och för att ge ännu mera eftertryck åt innehållet, hade Magnus fotograferats framför lärarbostaden i Månserud. Detta för att ge skenet av att det var hans bostad och hem.

Kvinnan, som hade annonserat efter en man, hette Tilda och var från Ångermanland. Hon blev förmodligen mycket imponerad av den fina bostaden och kom till Lysås ganska omgående. Hon medförde också en liten son. Hon lär ha blivit mycket besviken när hon upptäckte att brevet hon fått tillsammans med fotografiet inte alls överensstämde med verkligheten.

Hon försökte därför snarast återvända till sin hemtrakt. Detta skedde dock inte helt utan komplikationer, eftersom hon saknade pengar till returbiljetter. Detta resulterade i att Magnus på olika vägar fick försöka skaffa det kapital, som krävdes för att Tilda skulle kunna ta sig tillbaka till sin hembygd.

Efter hustruns död 1930 flyttade Magnus till Nordstuga i Bjärn, d v s till den stuga som hans hustru bebott efter hennes återkomst från Norge 1927. Magnus hade av någon anledning fått för sig att hans avlidna hustru haft en hel del pengar undan-gömda i stugan. Han började därför

Torpet Kojas på Älgå Finnskog fotograferat antagligen 1915–1918. Magnus övernattade ofta där under sina vandringar i "västerled". Han hade sin halvsyster Kristina boende där, och det var förmodligen en av anledningarna.

omgående efter inflyttningen riva ner skåp och tapeter för att om möjligt hitta pengar.

Huruvida han fann några pengar eller ej är inte känt. Det mest troliga är dock att han inte fann några, för ingenting i hans återstående liv tydde på detta. Magnus var vid den här tidpunkten drygt åttio år gammal och hans vandringslusta hade avtagit i ganska hög grad.

Magnus bodde kvar i Nordstugan i Bjärn till 1936 då han togs in på det närbelägna ålderdomshemmet, där han bodde kvar till sin död 1941.

Efter flyttningen till ålderdomshemmet lär hans vandringar blivit allt färre. En del av mina sagesmän berättar dock att han under senare hälften av 1930-talet vid flera tillfällen besökt torp och gårdar på Älgå, Järnskögs och Karlanda finnskogar. Kanske inte med samma periodicitet som tidigare, men trots sin ålder traskade han ändå fram mellan byarna på ett relativt spänstigt sätt.

En sagesman berättade att Magnus i slutet av 1930-talet besökte Betanias kapellet i Braserud och avgav där ett vittnesmål, som dock var av den karaktären att en av kapellets evangelister fann sig föranlåten att snabbt fatta sin gitarr och ta upp en sång ur

Segertoner, för att i någon mån rädda Guds och Herrens och kanske också i viss mån Magnus' ära.

Magnus var som tidigare nämnts känd, som en kanske inte alltid alltför väl ansedd begravningsställe. Vid en begravning av en rik och betydelsefull kvinna i Smolmark, lär Magnus ha yttrat följande: "Nu ligger Du där Kajsa, och nu är Du inte rikare, finare och mäktigare än någon av oss andra".

Magnus var nog i själ och hjärta en mycket ärlig och uppriktig människa, som knappast såg någon skillnad mellan fattiga och rika. För honom var alla människor. Detta gav sig naturligtvis uttryck i hans formuleringar i begravningsställen, vilket förmodligen gjorde att många sörjande inte var alltför entusiastiska till Magnus som begravningsställe.

Under utredningen för denna biografi om Magnus Olsson, Else-Magnus kallad, är det framförallt två frågor som jag gärna skulle velat ha svar på:

Varför kallades han för "Else-Magnus"?

Efter att noga ha studerat hans släkt och omgivning finns inget som kan förklara hur tillnamnet "Else" uppkommit.

Äldre personer i bygden, vill dock göra gällande att Magnus' mor kallats för Else eller Elsa. Detta finns, som jag nämnt tidigare, inte alls bekräftat på något sätt i kyrkoarkivalier av något slag. Visst kan hon ha kallats Else eller Elsa utan att därför vara döpt till detta. Sådant har förekommit både tidigare och senare.

Till dess att någon mera bärkraftig förklaring uppdagats får folktraditionens mening gälla.

Varför flyttade modern Maria Olsdotter till Frykerud?

Vid tidpunkten för Magnus' födelse, flyttade Maria till Frykerud för att så gott som omedelbart därefter återvända till Lysås!

Det har ej heller gått att utröna om Magnus far skulle ha varit från Frykerud. Maria var aldrig kyrkobokförd i Frykerud, utan den enda upplysning som finns är att en Maria Olsdotter från Karlanda fött en oäkta son, som döpts till Magnus.

Ett fattigt liv

Till slut en sammanfattning av Else-Magnus liv.

Om detta kan man utan överdrift säga, varit ett liv präglad av nöd och fattigdom. Kanske inte enbart förorsakat av den allmänna nöden som rådde vid den tiden. Kanske inte heller av olyckliga omständigheter i hans liv.

Nej, en del av det som skedde får nog Magnus själv bära skulden. Magnus allmänna inställning till arbete och ansvarstagande för sig själv och sin mor och hustru, var säkerligen inte mycket att yvas över. Kanhända var detta resultatet av hans oroliga uppväxttid.

Liksom många andra barn, som fötts vad man kallar oäkta, var Magnus liv, speciellt under uppväxtåren, förmod-

ligen både svårt och bekymmersamt i många avseenden.

Hans moder Maria levde troligtvis inte något föredömligt liv, varken före eller efter äktenskapet med fältjägaren Erik Olsson-Frid.

Dessförinnan hade hon skaffat sig ett oäkta barn, och efter fick hon två, och ett av dessa, det sista var Magnus. Uppväxttiden för Magnus blev kanske inte den bästa tänkbara för ett barn. Kanhända skapades den livsoro, som präglade Magnus liv, just under denna period.

Vad som kunnat konstaterats, genom berättelser från olika personer och genom studier av kyrkoböcker, är att Magnus varit en synnerligen orolig och instabil person. Han hade helt enkelt mycket svårt att inordna sig i ett vad man kallar ett normalt liv.

Hans oro har framförallt speglats i hans ständiga vandringslusta, som tydligen accentuerades ju äldre han blev. Äktenskapet med Martha blev inte heller lyckat. Martha var tydligen inte själv tillräckligt stabil för att kunna eliminera Magnus' nomadiserande böjelser. Martha själv lär ha varit kommen från en släkt, som också varit av det kringströvande slaget. Om detta varit orsaken till att hon lämnade Magnus och levde ett eget liv är inte känt.

Trots umbäranden av olika slag, fattigdom och övrigt elände fick Magnus leva ett långt liv. Efter att ha flyttat många gånger, att ha vandrat tusentals mil i västvärmländska bygder och dess emellan arbetat kortare tider, blev Else-Magnus tvungen, inte helt frivilligt, att låta sig intas på ålderdomshemmet i Karlanda.

Även efter intagningen gjorde dock Magnus en hel del utflykter, men självfallet inte i samma utsträckning som tidigare.

Av de berättelser, som är kända om Magnus, lär han haft en god hälsa och varit fysiskt mycket stark. Även personer med mycket god fysik drabbas till sist av det oundvikliga. Den 19 januari 1941 slöt Magnus sina ögon för sista gången. Den bistera kalla krigsvintern blev för mycket för Magnus. Han fick en elakartad influensa som i förening med hans då allmänt svaga hälsotillstånd ändade hans liv. En säriling och levnadskonstnär hade gått ur tiden.

Finska kyrkböcker på nätet

Den som har finländska anor kan nu sitta hemma vid datorn och forska i de finska kyrkböckerna. Dessa är fritt tillgängliga utan kostnad för envar.

Adressen är

www.digiarkisto.org

- klicka på den svenska flaggan i vänsterkanten för översättning till svenska
- klicka på kyrkböcker
- klicka på församling

Allt är dock inte översatt till svenska varför en del finska ord kan vara bra att känna till:

- rippikirja	husförhör
- syntyneet	födelsebok
- kuulutetut	lysningbok
- vihityt	vigselsbok
- kuolleet	dödbok
- muuttaneet	inflyttningar

När man sedan kommer in i kyrkboken så är allt på svenska. Observera dock att Åland inte finns med i det här sammanhanget.

USA:s folkräkning 1940

USA:s folkräkning från 1940 släpptes den 2 april i år.

Den innehåller detaljerad släktinformation som namn, ålder, adresser, yrke, civilstånd, födelseort, medborgarskap, bostadsäggande och förhållande mellan personer i hushållet. Flera nya och intressanta frågor finns med.

För första gången identifieras var individen levde fem år tidigare. Information om löner och utbildningsnivå finns även med.

Fem procent av befolkningen fick besvara kompletterande frågor om föräldrarnas födelseort, modersmål och sysselsättning. Kvinnor fick svara på om de varit gifta mer än en gång,

hur gamla de var när de gifte sig första gången och antal barn de fött.

1940 års folkräkning är fritt tillgänglig, alltså helt gratis hos flera olika leverantörer. Amerikanska riksarkivets version finns på

<http://1940census.archives.gov>

Fler än 3,8 miljoner bilder och 132 miljoner människor från 1940 års folkräkning kommer stegvis att göras tillgängliga.

Indexering, dvs överföring av bilderna till sökbar text pågår för fullt.

Status för indexeringen hittar du här:

<https://familysearch.org/1940census/>

Saxat ur Diskulogen

Nya lösenord till medlemssidorna

För att få tillgång till filerna på medlemssidorna måste du ha ett giltigt lösenord.

Lösenordet framgår av adressfältet på omslaget till detta nummer av VärmlandsAnor .

Ordföranden har ordet

Så var ännu ett årsmöte avklarat i vår förening.

I år blev det stora förändringar i styrelsen. Jag vill tacka avgående ledamöter Gunnar Allenmark, Majlis Andersson, Margareta Eder samt Jens-Åke Nilsson för det fina arbete de lagt ned under sin tid i styrelsen.

Samtidigt vill jag också tacka för det nya förtroendet som ordförande samt hälsa de nya ledamöterna Ann-Greth Carlsson, Anita Dagmarsdotter, Eva Lejrin och Lars-Åke Salling välkomna till kommande styrelsearbete.

Nya styrelsen hade sitt första möte 19 april. Då beslutades bl.a. att efter varje möte skall Eva Lejrin vid uppdatering av Värmlandsrötter, ge en kort information om vad som avhandlats och som är av intresse för medlemmarna.

Vidare kan jag informera om att vi fick en lägesrapport av Britt Rosén som registrerar "Boltzius". Arbetet fortsätter enligt plan.

Föreningen har nu ca 1430 medlemmar. Våra websändningar diskuterades och dessa kommer att fortsätta i höst.

Föreningens lokalgrupper från Arvika, Filipstad, Grums, Hagfors, Kristinehamn, Sunne och Säffle samlades mangrant vid vårmötet på Arkivcentrum.

Syftet med samlingen var att planera programmet inför hösten. Vid mötet deltog även styrelsen, Folkrelsernas arkiv för Värmland samt de kontaktpersonerna som finns för lokalgrupperna. Värmlandsarkivs medverkan i höst hade i förväg skickats ut till berörda. Nästa samordningsmöte blir i oktober.

Som ni kanske sett på VärmlandsRötter, www.varmlandsrotter.se, så har föreningen ändrat i sin organisation. Den stora förändringen är program, där planeras och genomförs all inre och yttre verksamhet.

Inre verksamhet är programmen på Arkivcentrum, "daglediga" samt föreläsningar.

Den yttre verksamheten är det som planeras för sommaren, Klarhölja i Norra Råda 7-15 juli, Halvarstugan i Norra Finnskoga 15 juli, Antik och Samlarmässan i Ransäter 10-11 augusti, Kulturveckan i Sunne 7-8 au-

gusti samt Värmlandsnäs Skördefest 1-2 augusti.

Vi kommer att medverka under Släktforskar dagarna 24-26 augusti, som i år går av stapeln i Gävle, med bokbord samt information.

Tema för året är "Resor i tid och rum". Den populära bussresan, som vi haft tidigare år till släktforskar dagarna, kommer inte att anordnas i år. Vi anser att det blir för kort tid på plats pga av lång resväg. Du kan finna programmet för dagarna på www.sfd2012.se

Som jag tidigare nämnt pågår arbetet med den nya utgåvan av Värmlands Kyrkoboksregister 3.

Medlemmar har anmält sig för registrering av 23 socknar. Om du är intresserad av att åta dej någon registrering, ta kontakt med Kurt Eriksson, e-post: eriksson.kurtb@telia.com

Den nya utgåvan är planerad till Släktforskar dagarna 2013, då föreningen samtidigt firar sitt 30-årsjubileum. Den tidigare utgåvan med 46 församlingar är klar sedan 2011. Påminner också intresserade om att delta i Gravstensinventeringen enligt utsänd e-post.

Önskar alla en trevlig sommar!

Hans

Jens-Åke hedersmedlem

Efter sju intensiva år i föreningens styrelse har Jens-Åke Nilsson beslutat att lämna styrelsen för att få tid över till något annat än enbart släktforskning.

Jens-Åke har varit en mycket drivande kraft i föreningens utvecklingsarbete.

Bland de tyngre projekten kan nämnas: Namn åt de döda, våra CD-skivor VKBR 1 och 2, programverksamheten (träffar för daglediga) samt projektet Hela Värmland. Dessutom har han under många år varit fören-

ingens kassör, vilket uppdrag han skött på ett utomordentligt sätt.

Som en liten erkänsla för hans insatser, beslöt årsmötet enhälligt att utse Jens-Åke till hedersmedlem i föreningen.

Föreningen har nu fem hedersmedlemmar:

Bo Cider, Molkom
Bernhard Granholm, Kristinehamn
Anders Höglund, Kristinehamn
Jens-Åke Nilsson, Karlstad
Lars Gunnar Sander, Forshaga

Nya i styrelsen

Anita Dagmarsdotter

Jag växte upp i Göteborg och har sedan 20-årsåldern flyttat runt en del, mest i Stockholmstrakten. En svag ansats att starta släktforskning på 70-talet torkade snabbt in genom krav i yrkeslivet. Det har varit brokigt och av tillfälligheter – som gift får man ibland anpassa sig - fört mig till olika utbildningar och branscher. Har alltid varit aktiv i föreningar: fackligt, biståndarbete, esperanto mm och har ett antal uppdrag. Jag har en vuxen dotter i Värmland.

Så en helledig dag i Göteborg 1996 gjorde jag slag i saken och uppsökte Landsarkivet. Och på den vägen är det. Inne på tredje varvet med komplettering av syskonkretsarnas liv.

På farmors fars sida hamnar jag i Värmland, närmare bestämt Värmlandsnäs och smedsläkter i ett östväst-band med tyngdpunkt i Lung-sund. Jag har också hunnit med några utredningar i bekantskapskretsen och lett några studiecirklar

Ann-Greth Karlsson

2009 gick jag en kurs i släktforskning och insåg att det var lika roligt som jag hade trott. Jag började forska på min mormor som föddes i Gryttom, Brunskog och håller fortfarande på med detta.

Själv är jag uppväxt i Glava och 1970 flyttade jag till Hammarö. Är pensionär sedan ett år och kan därför odla mina intressen såsom mina två barnbarn, släktforskning bara för att nämna några.

Eva Lejrin

Det är snart sex år sedan jag började släktforska efter att i flera år haft funderingar på att börja. Men det är svårt att få tiden att räcka till när man jobbar och har familj – men nu när barnen är utflugna och jobbet inte tar någon tid längre så finns inga hinder.

Min släkt är utspridd – Dalarna, Hälsingland, Ångermanland och t o m Finland, ja även Värmland och

Amerika förstås – och min forskning har hittills gett mig många nya vänner och kontakter såväl i Sverige som utomlands.

Själv är jag född och uppvuxen i Karlstad men har varit härifrån i många år. Är tillbaka i stan igen sedan 2001.

Lars-Åke Salling

Jag är född 1943 och uppvuxen i Avesta, Gick på aftonskolan i samma stad och flyttade till Gnesta år 1968 på en ventilationsfirma, som mitt första jobb efter examen.

Sedan blev det Svenska Fläktfabriken som konstruktör. Jag flyttade till Karlstad 1977 som säljare inom företaget. År 1996 gick jag över till Fläkt Industri och där sysslade jag med industriventilation och rökgasrening. Där arbetade jag tills jag blev pensionär.

Mina intressen är förutom släktforskning också naturen, åker gärna skidor och är värd på Friskis & Svettis, samt är med i Civilförsvaret i Karlstad.

VÅRENS PR

Arvika

Den tredje tisdagen i varje månad, september – december, mellan kl 15.00 och 18.00 finns en erfaren släktforskare på plats i biblioteket.

Måndag 3 sept kl 17.00	Program ej fastställt
Måndag 1 okt. kl 17.00	Program ej fastställt
Måndag 5 nov. kl 17.00	Föreningsarkiven - en guldgruva för släktforskare Berith Sande, Folkbrörens arkiv
Måndag 3 dec. kl 17.00	Program ej fastställt

Föreläsningslokal: Arvika bibliotek

Filipstad

Forskarjour på biblioteket den 2:a onsdagen och sista lördagen i varje månad. På onsdagarna är jourtiden 16.00–18.00 och på lördagarna 11.00–13.00

Torsdag 11 okt. kl 18.15	Bergsbruk i östra Värmland Kurt Eriksson, Värmlands Släktforskarförening
-----------------------------	---

Övriga programpunkter meddelas i septembernumret av denna tidning samt på föreningens hemsida.

Grums

Tisdag 18 sept. kl 18.30	Föreningsarkiven - en guldgruva för släktforskare Berith Sande, Folkbrörens arkiv
Tisdag 16 okt. kl 18.30	Hur dokumenterar jag min släktforskning ?
Tisdag 20 nov. kl 18.30	Bondens år samt tydning av handstilar Staffan Myrenberg

Föreläsningslokal: Grums bibliotek, 2:a våningen

Hagfors

Hittills har vi haft forskarjour alla torsdagar på biblioteket kl 14.00-17.00. Preliminärt räknar vi med att fortsätta med detta under hösten, perioden 6/9 till 29/11.

Under hösten planerar vi två föreläsningar; en om historiska kartor och en om fastighetsforskning. Datum och klockslag är ännu ej spikade men vi återkommer med detta i septembernumret.

OGRAM 2012

Karlstad

Alla aktiviteter sker på Arkivcentrum, Almqvistsalen, vån. 7
Forskarjour på Arkivcentrum varje torsdag kl 16.00 – 19.00
under perioden 20/9 – 13/12.

Torsdag 27 sept kl 18.30	Boltzius - bedragare eller undergörare? Britt Rosén
Torsdag 25 okt. kl 18.30	Söka emigranter Mathias Nilsson, Sverige Amerika Center
Torsdag 29 nov. kl 18.30	Livsbingelserna för bergsmännen och hammarsmederna i Bergslagen Brage Lundström, Västerås

Dagträffar

Måndag 8 okt. kl 14.00	Bouppteckningar - innehåll och förekomst Lars Gunnar Sander
Måndag 12 nov. kl 14.00	Vad landstingsarkivet kan erbjuda släktforskarna Inga Kullgren, Landstingsarkivet
Måndag 10 dec. kl 14.00	Julseder förr i tiden Personal från Värmlands museum

Kristinehamn

Den 2:a tisdagen i varje månad har vi läshjälp på biblioteket, släktforskarrummet med början
den 11/9 kl 14.00-17.00. Därefter den 9/10, 13/11 och 11/12.

Tisdag 25 sep. kl 19.00	Vad landstingsarkivet kan erbjuda släktforskarna Inga Kullgren, Landstingsarkivet
Tisdag 23 okt. kl 19.00	G Pettersson – utgivare av Kristinehamns Tidning och hängiven hembygds- och släktforskare. Håkan Karlsson, Karlskoga/Degerfors Släktforskarförening
Tisdag 27 nov. kl 19.00	Berättarkväll – två eller tre personer berättar i ca 15 min om sin forskning. Därefter diskussion och frågor.

Kurs för daglediga

Tisdag 2 okt. kl 14.00-16.30	Min Släkt.
---------------------------------	------------

Lokal för samtliga aktiviteter: Kristinehamns bibliotek en trappa upp.

Sunne och Säffle - nästa sida!

Sunne

Släktforskarjour på biblioteket torsdagar 6/9, 4/10, 1/11 och 8/12 kl 13 00 – 17 00 samt lördagar 22/9, 20/10 och 8/12 kl 11 00 – 14 00.

Torsdag 6 sept. kl 17.00	Att göra en släktbok
Torsdag 4 okt. kl 17.00	Smeder i Fryksdalen
Torsdag 1 nov. kl 17.00	Begrepp och titlar
Lördag 10 nov. kl 11.00	Arkivens dag Gränsvandring, DIS Norge
Torsdag 22 nov. kl 17.00	Bruken i Värmland.

Plats är alltid biblioteket i Sunne

Säffle

Tisdag 21 aug. kl 19.00	Mässvik i ord och bild. Åke Lilienau presenterar sin bok om Mässvik. Plats: Säffle Hembygdsgård, kaffe, inträde
Måndag 27 aug. kl 19.00	Information om Kommunarkivet i Säffle. Margareta Sandberg. Plats: Säffle Hembygdsgård, kaffe
Måndag 10 sept. kl 19.00	Oäkta barn och okända fäder. Anneli Bihl och Karin Wiik, Värmlandsarkiv. Plats: Säffle bibliotek, kaffe
Onsdag 26 sept. kl 19.00	Information om norsk släktforskning. Niels Hegge. Plats: Säffle Hembygdsgård, kaffe, inträde.
Måndag 15 okt. kl 19.00	Smått och gott ur Folkrorelsernas arkiv. Berith Sande. Plats: Silvenska Villan, kaffe, inträde.
Måndag 29 okt. kl 18.55	Att läsa gamla skrifter. Gunnar Jonsson. Plats: Säffle bibliotek, kaffe
Måndag 26 nov. kl 18.55	Den nya gravstensinventeringen. Sven Johansson. Plats: Säffle bibliotek, kaffe

Släktföreningar

Om man googlar på ordet ”släktförening” får man ca 99.900 träffar men hur många specifika föreningar som finns framgår inte. Man kan dock anta att det bör vara åtskilliga hundratal.

Jag har frågat en del erfarna forskare i vår förening, om de känner

till hur många som har sitt ursprung i Värmland. Det har då visat sig att vi har ganska bristfälliga kunskaper om detta.

Eftersom jag tycker att det kan vara intressant att belysa även denna verksamhet inom släktforskningen,

skulle jag vara mycket tacksam om de som har vetskap om detta kontaktar mig via e-post:

ake.hornqvist@hammaro.st
eller via telefon 054/525443.

Nya medlemmar

Föreningen fortsätter att växa.

På det senaste halvåret har det tillkommit 88 nya medlemmar. Vi hälsar alla varmt välkomna och

hoppas att ni har utbyte av föreningens tidning, hemsida, CD-skivor och föreläsningar.

På sikt räknar vi med att de senare

skall bli tillgängliga för alla via dataöverföring (web-cast).

Totalt var vi i mitten av maj 1.420 medlemmar.

Ort	Medlem	Ort	Medlem
Alingsås	Rolf Nilsson	Kristinehamn	Aina Karlsson Annelie Carlstedt Inger Johansson Monika Andersson Per-Åke Söderström Roland Gustafsson Tomas Karlsson
Arvika	Carina Lindahl Gunnel Strandberg Monica Karlberg Hasse Nyrén Monica Höglund	Långserud	Kerstin Scott
Filipstad	Annelie Karlsson Barbro Kruse Norrström Bitten Bygghammar Dorge Jageberg Hilkka S. Werner Kristina Eriksson Lisbeth Nordvall Eliasson Liz Randin Marianne Larsson Ylva Kristoffersson	Molkom	Eva Lind
Fjärdhundra	Marie Schröder	Nora	Gunilla Davidsson
Forshaga	Hans Löfgren Lennart Jonsson Sune Karlsson Ulf Fritzson	Nordmaling	Britt-Marie Svedberg
Grums	Görel Malmén Ken Malmén Steve Skog Sune Hellberg	Nordmarkshyttan	Charlott Andersson Paula Nyberg
Hammarö	Birgit Olsson Britta Skog Mikael Svensson Pär Skog Sören Torstensson	Norge, Frekhaug	Gunn-Anita Rysjedal
Hestra	Yvonne Svensson	Norge, Revetal	Turid Enger Kjaer
Hällekis	Örjan Gustafsson	Råda	Ingemar Andersson
Höljes	Bo Olsson	Slottsbron	Erich Ausborn
Järfälla	Björn-Otto Hesse	Sollentuna	Helena Lind
Karlstad	Berit Carlstedt Leif Carlstedt Bo Enström Gun Kihlström Håkan Gynnå Ingbritt Viklund Ingegerd Hedén Irene Thenander Laila Halldén Lennart Bergström Lennart Stemne Magnus Persson Rudi Olvenmyr Sigbritt Isander Zandra Ricklund Granfeldt	Stockholm	Lennart Tingvall Patrik Blomqvist Stig Nordfeldt
		Sunne	Steve Huuva
		Säffle	Lars-Åke Nilsson Tommy Olsson
		Södertälje	Björn Falk
		Torsby	Ann-Marie Stjernberg
		Trollhättan	Lennart Lillberg
		Upplands Väsby	Michael Björnegren
		USA	Bob Johnson
		Vallda	Bertil Karlsson
		Vejbystrand	Margaretha Schéele Kunze
		Vålberg	Anette Olsson
		Västerås	Orvar Asplund
		Västra Ämtervik	Thomas Persson
		Åkersberga	Hans Kihlström
		Ämotsfors	Kjell Gustafsson
		Arjäng	Johnny Nyrén Karin Salomonsson-Nilsson
		Örebro	Robyne Thorley

Östervallskog till Nya Zeeland

Genealogiska Föreningen erbjuder sedan flera år tjänsten uppdragsforskning. Vi har genom åren haft kontakt med många ättlingar till utvandrade svenskar som vill söka sina rötter. Behovet av denna typ av tjänst verkar vara outtömlig och det kommer in en jämn ström av frågor från USA, Australien och Nya Zeeland. Utredningsarbetet görs av volontärer och alla pengar går oavkortat till GF.

De som skickar in sina frågor till uppdragsforskningen har ofta själva forskat under mer eller mindre lång tid och kört fast då man för det mesta inte kan svenska och har svårt att tränga igenom kyrkböcker och texter.

Förutom språkliga hinder kan det vara enklare att låta någon titta på fallet som har erfarenhet från lokala

förhållanden och från liknande fall. Under de senaste månaderna har vi haft två lite större utredningar avseende utvandrade värmlänningar. Det ena fallet med rötter i Västra Fågelfors och det andra i Östervallskog.

I Västra Fågelfors rörde vi oss från 1820-talet och bakåt och gällde emigration till USA, medan Östervallsskogs-fallet handlade mer om 1800-talets mitt och emigration till Nya Zeeland.

Nedan är det senare fallet som vi utrett åt Mr Barry Erickson från Dannevirke i Nya Zeeland. Fallet är i många delar typiskt då det är frågor och information från Barry som han vill ha bekräftade eller dementerade och som bidrar till att komplettera den historia som vi med hjälp av kyrkböckerna kan beskriva. Det finns

även en hel del information som är överraskande och inte fullt ut går att utläsa ur kyrkböckerna.

Efterlysning

Är det någon av VA:s läsare som är ättlingar till eller känner till om det finns nu levande ättlingar till dessa familjer i rakt nedstigande led eller genom syskon?

Om så är fallet, kontakta gärna Barry angående detta. Han är mycket intresserad av att etablera denna kontakt. Barry.erickson@xtra.co.nz Eller också kontakta mig så skall jag föra uppgifterna vidare research@genealogi.net

För att ge några ingångsfakta till sökandet, återges nedan de tre sista generationerna av Barrys anor födda i Sverige.

Brynte Pålsson, f i Töcksmark 1784, d i Djurskog 28/12 1860

Gift med **Marit Andersdotter**, f i Östervallskog 1783. (Barrys farfars farfars far)

Barn till Brynte Pålsson och Marit Andersdotter

A. **Ingeborg Bryntesdotter**, f 11/9 1813

B. **Anders Bryntesson**, f 23/5 1816

C. **Malin Bryntesdotter**, f 3/11 1819

D. **Erik (Eric) Bryntesson**, f i Djurskog 6/11 1823, d i Strömmer 22/12 1863. Gift i Östervallskog 16/2 1849 med **Ingeborg Persdotter**, f i Östervallskog 24/11 1826

Barn till Erik Bryntesson och Ingeborg Persdotter

1. **Anders Eriksson**, f i Östervallskog 11/8 1849. Flyttar till Eidberg i Norge 3/1 1868

2. **Anna Ersdotter**, f i Östervallskog 24/4 1851. Flyttar till Norge 5/6 1871

3. **Maria Ersdotter**, f i Östervallskog 25/5 1853, d 5/5 1862

4. **Gustaf Ericsson**, f i Östervallskog 16/2 1855

5. **Petrus Eriksson**, f i Östervallskog 3/5 1856

6. **Christina Eriksdotter**, f i Östervallskog 26/3 1858, d 17/3 1862

7. **Wilhelm Eriksson**, f i Östervallskog 25/3 1860, d 26/3 1862

8. **Augusta Ersdotter**, f i Östervallskog 1/8 1863, d 16/8 1864

Barn till Ingeborg Persdotter och Erik Persson (9-11)

9. **Edvard**, f i Östervallskog 22/7 1866

10. **Augusta**, f i Östervallskog 27/8 1869

11. **Alfred**, f i Östervallskog 9/3 1872

E. **Olof Bryntesson**, f 24/8 1826

Mats Lönegren
Genealogiska Föreningen
research@genealogi.net

Nya Zeeland till Östervallskog

Som medlem i Genealogiska föreningen/GF fick jag frågan om jag kunde hjälpa till och leta efter levande släktingar till Barry Erickson.

Jag fick tillgång till de data Mats Lönegren hade fått fram och började nysta i några andra "trädgrenar".

Med hjälp av Sveriges dödbok nr 5 och Befolkningsskivorna 1970/80 och 90 samt Eniro och Birthday.se på nätet lyckades jag identifiera ytterligare släktingar till Barry.

Jag kontaktade ett par av dessa: Sven Juliusson i Töcksfors, Lennart Östervald i Arvika och Barbro Eklöf i Årjäng.

Lennart organiserade en träff i Östervallskog med släktingar och andra intresserade.

Kontakt med Barry har etablerats med hjälp av Skype och GPlus och jag fick ett trevligt besked att Barry med hustru Pauline kommer till Värmland i sommar. Till Karlstad den 21 juli och Arvika den 27 juli.

Det blir säkert någon form av släkträff!

Olle Andersson

PS

Mer information om Nya Zeeland-emigranter hittar du här:

<http://www.bullaren-emigranterna.se/>

Östervallskogs socken

Östervallskogs socken är belägen invid norska gränsen.

Den omnämns första gången 1531 som "Östanudsko", och var fram till 1917 annex till Holmedal. Från 1918 ingår socknen i Töcksmarks pastorat.

Namnet är efter sjön Östen. Dess äldsta stavning är Öfstavatn (det översta vattnet). Sjön är den översta i en rad av sjöar.

Östervallskog är en av Nordmarks härads elva socknar och har en total yta av ca 148,90 km².

Från www.varmlandsrotter.se

Östervallskogs kyrka

Ur andra medlemsblad

Värmlänningar

AnRopet 2012:1

(StorStockholms Genealogiska Förening)

Anor till Raoul Wallenberg av *Chris Henning*: bl a Amalia Josefina Florman född 1824 i Karlstad. Konstnärsminnen av *Dagmar Lindberg*:

bl a Anna Maria Arfvidsson född 1812 i Filipstad samt Conrad Bleckert Fitinghoff, bruksägare i Konradsfors och Röjdåfors.

Dalfolk2012:1

(Släkt-, Hembygds- och Emigrationsforskarföreningen DALFOLK)

Ättlingar till Christoffer Polhem av *Stenåke Petersson*: Sven Månsson född 1839 i Ransäter och död 1914 i Enviken, gift med Hilda Carolina von Stockenström.

Gränsposten nr 75

(Gränsbygdens Släktforskare i Dalsland, Bohuslän och Östfold) Dalslandskonstnären Olof Sager-Nelsons släkt av *Monika Åhlund*: Malcolm Nelson i Nolby, By 1859-1873 samt i Stöllet, Norra Ny1873-1878.

Medlemsblad nr 97

(Hembygds och Släktforskare Nolaskogs)

Svartsjukedrama i Örnsköldsvik 1925: Carl T Andersson, född 1890 och bördig från Forshaga, sköt sin f d fästmö och sig själv..

Släkthistoriskt Forum 2012:1

(Sveriges Släktforskarförbund) Bruks- och smedhistoria från Värmland av *Carl-Johan Ivarsson*: recension av bok om Halgå bruk.

Övrigt

Anbudet 2012:1

(Eskilstuna-Strängnäs Släktforskarförening) Torp och torpare av *Hans Högman*.

Diskulogen nr 96

(Föreningen DIS) Säkerhetskopiering av *Bengt Kjällerström*.

Släkthistoriskt Forum 2012:1

(Sveriges Släktforskarförbund) Svenska tidningsskatten digitaliseras av *Peter Pettersson*. Hitta bästa sajten för släktträdet på Internet av *Peter Pettersson*. Så levde soldatfamiljerna av *Kristina Berglund*. Flera nya arkiv sökbara på Rötter av *Peter Pettersson*. Vad var det man dog av egentligen av *Solveig Fagerlund*.

Strödda Annotationer nr 47

(Släktforskarblad för Örebro län) Bergstingsprotokollen på Bergskollegium av *Leif G:son Nygård*.

SVAR - Bergskollegium

Sedan en tid finns *Bergskollegiums* underarkiv *Advokatfiskalskontorets arkiv* på SVAR. I detta hittar man domböckerna från gruv- och hammarting ända från 1657 och fram till ungefär 1814. De är ordnade efter de olika bergmästardömena. För t.ex. Värmland finns 44 domböcker (signum E II i:1-44), som sedan i sin tur tar upp de olika bergslagerna, som t.ex. Filipstads Östra och Västra Bergslager år från år. Just nu hittar man dem enklast genom att leta i länken *Gå direkt till* i vänsterspalten och sedan *Nyskannade volymer*.

Saxat från Vi Släktforskare - 2012/1

Nr 170

Ansökaren (probanden) föddes i Glava sn av en mesallians mellan Gustafva Sofia Schröder (av den kända värmländska brukssläkten) och skifferarbetaren Johannes (Jan) Olofsson.

Modern avled i barnsängsfeber och Anna Maria upptogs som fosterdotter av sin morbror Gustaf Adolph Schröder som var färgare i Mjölby (E) där hon alltså växte upp.

Hon gifte sig med den s.k "Mjölbykungen" Carl Göran Hagelin och fick med honom många barn. Hon fick dock ett tragiskt slut, då hon ändade sitt liv med att inta arsenik.

Bengt Örtenholm
Gillerbacken 22, 5 tr
124 64 Bandhagen
08-749 13 43
073-938 75 56
oertenholm@comhem.se

Nytt från SVAR

Lagfarts- och fastighetsböcker!

I detta material kan du följa fastigheters ägarförhållanden från 1870-talet och under nästan hela 1900-talet. Du kan även hitta olika former av rättigheter som belastar fastigheten, i form av vedbrand, mulbete, vägar, brunar, lån, utmätningar mm. Materialet skannas av projektet IM-vård som pågår på Landsarkivet i Härnösand. Nytt material publiceras kontinuerlig.

SBL på nätet

Svenskt Biografiskt Lexikon i ny uppdaterad form finns nu hos SVAR, 12000 personer varav ca 9000 har egna biografier.

Saxat från Vi Släktforskare - 2012/2

Antavla nr 170		Upprättad för Anna Maria Jansdotter f. 3/5 1828 i Bråne, Glava (S)			mm fm(29) t Bengt Örtenholm. Orter i (S) län om inte annat anges	
Generation I		Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V	
Nr 2-3 (1)		Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63	
Nr 2, <u>far</u> Olofsson Johannes (Jan) Skifferarbetare, torpare f 6/3 1796 Glava, Töresbol d 24/4 1857 Våse, Fiskartorp g 27/12 1827 Glava	Törsfeldt	Ersson, Erik. Torpare f 9/5 1727	8			
	Olof Ersson	d 28/5 1804, Glava, Sågen				
	Soldat	g 16/4 1756, Glava				
	f 28/9 1764	Andersdotter, Kerstin		Andersson, Anders		
	Glava, Hönacka	f 1734, Glava, (Fors)				
	d 22/9 1831	(d) 26/12 1795, Glava, By				
	Glava, Töresbol	g 28/10 1792, Glava		9		
	g 28/10 1792, Glava	4				
	Carlsdotter	Andersson, Carl. Torpare				
	Kerstin	f (1731-1737), Stavnäs				
Nr 1, <u>ansökare</u> Jansdotter Anna Maria f 3/5 1828 Glava, Bråne d 15/11 1862 Mjölby(E), Klostergård. g 19/6 1849 Mjölby(E)	f 1/10 1766	d 21/2 1809, Glava, Fors, Kråkviken	10			
	Stavnäs, Fjölle N	g 13/10 1765, Glava				
	d 21/8 1838	Ersdotter, Britta		Eriksson, Erik. Bergsdräng	Biörsson, Erik	I Färnebo, Yngshyttan
	Glava, Svenserud	f 30/5 1746, Glava, Ås Ye		20/8 1700, Färnebo - 1759, Glava, (Ås Y)	Britta	
		d 24/11 1813, Glava Töresbol		Nilsdotter, Britta	Jonsson, Nils. Bergsman i Färnebo, Finshyttan	
	5	11	2/2 1708, Färnebo - 18/5 1772, Glava	Jansdotter, Maria		
	Schröder	Schröder, Johan Carlsson. Brukspat.		Schröder, Carl Gustaf. Brukspatron	Schröder, Henrik. Kronobefallningsman	1622 - (25)/9 1698, Ölme
	Lars Gustaf (Gösta)	f 28/4 1707, Ransäter		1672, Ölme, Benneberg - 1721	Tollet, Carin Giliusdotter	c1635, Ölme - 1673, Ölme
	Sergeant	d 6/8 1786, Fryksände, Västana		Smitt, Maria	Smitt, Wilhelm Welamsson. Rådmad	28/5 1708, Jönköp. Kristine(F)
	f 14/11 1755	g 29/8 1745, Kil(T)	12	d 1725	Barbro	
Hagelin Carl Göran f 29/9 1827, Mjölby(E)	Fryksände, Västana	Holmborg, Hedvig Helena		Holmborg, Carl Fredrik. Brukspatron		d 1717
	d 18/6 1800	f 29/8 1727, Kil(T), Klockhammar		c1700 - (27)/12 1748, Kil(T), Klockham.	Bergstedt, Helena Carlsdotter	c1679, Stockholm(A) - 1716
	Långserud, Björsebyh.	d 7/2 1803, Nor, Bålberg		Green, Hedvig Charlotta		
	g 1787	6	13	1706 - 31/3 1762, Ramundeboda(T)		
	Skröder	Skröder, Gustaf Adolf. Löjmant		Schröder, Svante. Brukspatron, lantbruk.	Schröder, Johan (Jan). Brukspatron	1657 - 1707
	Anna Christina	f 26/3 1728, Glava, Rud Öe		1696, Nyed - 26/2 1780, Glava, Rud Öe	Sparf, Helena (Elkin)	30/3 1663 - 29/8 1698
		d 6/12 1776, Glava, Rud Öe		Molithaeus, Hedvig	Molithaeus, Anders Gustaf. Jägmästare	1647, Stavnäs - 1691, (Glava)
	f 8/10 1771	g 1/9 1770, Glava	14	16/8 1686, Glava - 11/12 1767, Glava	Bratt, Anna Andersdotter	1650 - 1727
	Glava, Rud Öe	Eurelius, Agneta Christina		Eurelius, Gunno. Rådman, handelsman	Eurelius, Thorstanus Andraeae. Kyrkoh.	1660, Ör(P) - 1699, Åmål(P)
	d 6/3 1859	f 25/5 1738, Kristinehamn		29/1 1693, Åmål(P) - ..8 1748, Kristineh	Skragge, Margareta	1664, Filipstad - 1724, Åmål(P)
Arvika	Karlstad sfs	d 8/4 1795, Glava, Rud Öe		Lindbohm, Britta Christina	Lindbohm, Daniel. Inspektör	c1672 - (15)/1 1721, Filipstad
	7	15	f 4/12 1704, Filipstad	Fernell, Margareta (Greta) Magnusd	1684, Filipstad - 1769, Filipstad	

ANOR SÖKES

Nr 855

Min värmländske anfader Heindrich Friedrich Hesse (se Värmlands Anor 1999:3, s. 14-15) gifte sig i Karlstad 29/11 1743 med Katarina Jönsdotter Forsgren (C:2, s. 359, nr 10). Hust-runs bakgrund är helt okänd. Hon är ju dock sannolikt värmländska och uppges vid sin död 7/5 1785 ha varit 68 år; alltså född ca 1717.

Tacksam för att få kännedom om värmlandsflickor födda 1716-1718 som döpts till Katarina och har en fader med namnet Jöns. Jag kommer själv att följa allas fortsatta leverne för att se om någon av de jag får kännedom om kan vara den jag söker.

Björn-Otto Hesse

08-580 194 58

bjorn.hesse@privat.utfors.se

Rapport från aktiva Kristinehamn

Lokalgruppen i Kristinehamn brukar för det mesta ha väldigt många deltagare på sina aktiviteter.

Men till den utannonserade fråge- och diskussionskvällen i början av maj kom inte så många. Jag återger nedan Gunnel Larssons rapport för att visa att den typen av kvällar kan vara väl så givande för dem som deltar. Det är inte alltid kvantiteten som fäller utslaget. (*red. anm.*)

Vår träff på biblioteket 2012 05 08.

Det kom sex personer förutom tre från kontaktgruppen, men vi diskuterade allt möjligt.

Bl.a. personer som man påträffar i mitten på 1800-talet och som skall var födda i början på 1800-talet, någonstans på en annan plats, eller tvärtom. Däremellan försvinner de

En släktgren med namnändringar

Min farfar föddes i Butorp, en gård i NV hörnet av Grums församling, år 1861, den 21 januari. I tonåren kom han till Kyrkebol någon kilometer söder om födelsegården.

Vid tjugo for han västerut till byn Högen, som han lämnade efter nio år för att återvända till Kyrkebol som handelsbiträde.

1887 sökte han "rätt att idka handel" och kom samma år till Västra Malsjö, en större by sex kilometer norr om Grums samhälle. Efter åtta år begav han sig till storstaden – Karlstad.

Där öppnade han en viktualieaffär i stadsdelen Haga under namnet "Karl Fredrik Arnes specerier".

Farfar var född som nummer tre i en barnaskara på 8. Tre systrar dog före år 1900. En syster och tre bröder blev över 75 år.

Farmor Frida fick fyra barn. När äldsta sonen Folke föds, står det Andersson i födelseboken. Året var 1899. Nästa barn, sonen Ivar, heter Arne som familjenamn. Året var 1901.

och man vet inte vart. Hur hittar man dem. Kanske de också bytt namn. Precis som många gjorde när de emigrerade. Det var också en sak, som vi pratade om.

Sedan diskuterade vi barn med båda föräldrarna okända. Därefter blev det gravar, gravstenar och gravinventering. Några av oss har ju fotograferat gravstenar på egen släkt, men på olika kyrkogårdar. Kan man ha användning av det förutom för egen del?

Det var en mycket trevlig kväll och några som jag haft kontakt med i dag, har tyckt detsamma.

Gunnel Larsson

Nr 171

Ett stort frågetecken är alltså släktnamnsbytet. Varför övergav man Andersson för ett förnamn – Arne? En av farfars bröder behöll det gamla släktnamnet, övriga syskon bytte till det nya namnet. Det var troligtvis i januari 1900.

När Fredrik får sin Frida år 1898, lustigt nog den 21 januari, ffs födelse-datum, står det i vigselboken – Karl Fredrik Andersson och Frida Maria Eriksson. Min farmors far hette Olof Eriksson. Enligt gammal namnsed skulle dottern få faderns förnamn med tillägget dotter – alltså Olofsdotter. Men Frida ville tydligen annorlunda och behöll faderns släktnamn.

Den egna vigseln förrättades av pastorn i Metodist-Episkopalkyrkan i Grums med "laglig verkan".

Larseric Arne

Fivlered Sjögården

521 71 Åsarp

0515-920 88

Kristinehamn har, som ett led i ett kulturprojekt inom EU, byggt en nutida bojort som är den skeppstyp som finns avbildad i Kristinehamns stadsvapen.

Upprättad för Karl Fredrik Arne, f. Andersson 21/1 1861 i Butorp, Grums (S)					ff(4) t. Larseric Arne. Alla orter i (S) län	
Antavla nr 171	Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V	
Nr 2-3 (1)	Generation II Nr 4-7	Generation III Nr 8-15	Generation IV Nr 16-31	Generation V Nr 32-63		
Nr 2. <u>fär</u>	Larsson	Matheson, Lars. Bonde	Larsson, Mathes			
Aronsson	Aron	f 6/3 1768, Grums, Butorp	18/11 1733 - 1787, Grums			
Anders	Färjkarl	d 23/1 1853, Grums, Butorp	Olofsdotter, Catharina	Jönsson, Oluf		1690 - 3/6 1743, Grums
Hemmansägare	f 14/4 1810	g 1/1 1791, Grums	8 24/8 1732 - 26/9 1818, Grums, Butorp	Johansdotter, Elin		
f 25/1 1834	Grums, Butorp	Påhlsdotter, Catharina	Månsson, Pål	Påhlsson, Måns		1713 - 18/5 1755, Grums
Värmskog, Högen	d 26/6 1890	f 1770, Grums	21/2 1744 - 8/7 1818, Boda	Olofsdotter, Ingri		1723 - 9/4 1786, Grums
d 11/12 1910	Grums	d 3/5 1836, Grums, Butorp	Elofsdotter, Margareta			
Värmskog, Högen	g 9/5 1833, Grums	4	9 1736 - 12/8 1781, Grums, Vålåsen			
g 19/4 1857	Svensdotter	Persson, Sven. Brukare	Tolsson, Per	Persson, Thol		9/10 1713 - 5/6 1787, Grums
Grums	Maja	f 28/10 1779, Värmskog, Högen	17/10 1753 - 15/9 1805, Värmskog	Svensdotter, Kerstin		9/11 1722 - 18/1 1772, Värmskog
Nr 1. <u>ansökare</u>	f 29/3 1805	d 13/12 1839, Värmskog	Bengtsdotter, Stina	Ericsson, Bengt		1710 - 8/4 1772, Värmskog
Arne	Värmskog, Högen	g 4/11 1804, Värmskog	10 31/1 1756 - 10/5 1829, Värmskog	Olsdotter, Catharina		9/2 1718 - 18/7 1777, Värmskog
Karl Fredrik Andersson	d 12/1 1881	Ollesdotter, Katarina	Jonasson, Olle	Eskilsson, Jonas		4/10 1714 - 4/9 1797, Värmskog
Specerihandlare	Grums, Butorp	f 9/11 1780, Värmskog, Degerbyn	28/8 1743 - 27/7 1827, Värmskog	Jordsdotter, Anna		28/2 1715 - 10/3 1793, Värmskog
f 21/1 1861		d 18/11 1844, Värmskog, Högen	Ericdotter, Britta	Tohlsson, Eric		30/11 1717 - 4/6 1790, Värmskog
Grums, Butorp	5	11 17/9 1748 - 7/6 1818, Värmskog, Deger.		Nilsdotter, Karin		30/12 1710 - 29/5 1785, Värmskog
d 13/6 1936	Andersson	Olsson, Anders	Ericsson, Olof	Påhlsson, Erik		
Karlstad	Olof	f 26/12 1773, Värmskog, Degerbyn	9/8 1733 - 3/5 1787, Värmskog	Tohlsdotter, Britta		1/3 1696 - 7/5 1755, Värmskog
g 21/1 1898	Brukare	d 16/6 1830, Värmskog, Rörängen	Svensdotter, Maria	Pehrsson, Sven		5/7 1691 - 5/1 1754, Värmskog
Grums	f 11/6 1803	g 10/9 1790, Högerud	12 17/11 1735 - 25/6 1815, Värmskog	Svensdotter, Kerstin		1695 - 12/4 1769, Värmskog
Eriksson	Värmskog, Rörängen	Halvarsdotter, Britta	Andersson, Halvard	Larsson, Anders		6/1 1699 - Högerud
Frida Maria	d 28/3 1883	f 31/5 1761, Högerud	18/3 1727 - 30/5 1775, Högerud	Mathsdotter, Elin		1698 - 18/8 1782, Högerud
f 4/5 1868, Grums	Grums, Kyrkebol	d 27/6 1830, Värmskog	Ericdotter, Britta	Jonsson, Erik		1697 - 15/9 1741, Högerud
Nr 3. <u>mor</u>	g 26/12 1824, V-skog	6	13 23/8 1728 - 10/10 1788, Högerud	Olsdotter, Karin		1697 - 12/6 1766, Högerud
Olofsdotter	Ericdotter	Olsson, Eric. Bonde	Nilsson, Olof	Olsson, Nils		30/9 1707 - 16/8 1783, Värmskog
Eva	Anna	f 10/8 1772, Värmskog, Rombotten	16/11 1732 - 21/10 1792, Värmskog	Knutsdotter, Ingrid		1703 - 8/6 1782, Värmskog
f 15/7 1833	f 14/1 1800	d 25/3 1857, Värmskog	Olsdotter, Anneka	Nilsson, Oluf		20/3 1698 - 19/5 1772, Stavnäs
Värmskog, Rörängen	Värmskog, Rombotten	g 19/10 1794, Stavnäs	14 11/2 1735 - 11/5 1813, Stavnäs	Larsdotter, Annika		1695 - 2/12 1742, Stavnäs
d 18/12 1885	d 28/11 1880	f 4/4 1771, Stavnäs	Hansson, Jon	Torstensson, Hans		24/11 1688 - 23/9 1772, Stavnäs
Värmskog, Högen	Grums, Kyrkebol	d 30/8 1855, Värmskog	Olsdotter, Anna	Andersdotter, Karin		10/4 1691 - 17/6 1760, Stavnäs
4/9 2011		7	15 13/2 1738 - 2/12 1810, Stavnäs, Fjölle N	Olsson, Oluf		21/1 1708 - 16/4 1767, Stavnäs
				Olofsdotter, Britta		6/1 1711 - 10/4 1745, Stavnäs

Varthän - Resor i tid och rum

Släktforskardagarna i Gävle 25-26 augusti

Det har alltid funnits människor som drömmer om något annat, som har en önskan att resa bort, att se världen eller kanske bara närmaste stad. Att resa är temat för Släktforskardagarna 2012, med tåg, med hästskjuts, med båt eller på annat sätt. Oavsett vilket färdssätt, alltid mot ett nytt mål i vilken tid det än skedde.

Lördag den 25 augusti kl 9.00-17.00

Invigning kl 9.30-10.30

11.00-11.45 Maja Hagerman. "Om konsten att uppfinna sina förfäder"

12.00-12.45 Ted Rosvall. "Hur jag fann min ryska släkt - svenskarna i S:t Petersburg och Baku"

Stämmomiddag på Sveriges Järnvägmuseum
bland lok och vagnar - en kväll utöver det vanliga
Gävle Big Band underhåller

Söndag kl 9.30-16.00

Plats: Högskolan

Läs mer på

www.sfd2012.se

Sidan uppdateras löpande

Huvudsponsor

Sveriges

Släktforskarförbund

Arrangörer är DIS MITT i samarbete med
Sveriges Släktforskarförbund

Släktforskardagarna är som vanligt en mötesplats - fylld av utställare och föredrag. Fullständig information finns på Släktforskardagarnas hemsida - www.sfd2012.se

Under släktforskardagarna presenteras Sveriges Släktforskarförbunds fjärde handbok - *Soldatforskning* - något som berör nästan alla släktforskare.